[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679

ਸਾਬਕਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਨ੍ਹਈਆ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.(ਐਸ.). 2018 ਦਾ 1804)

ਜਨਵਰੀ 09, 2018

[ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇਜੇ.]

ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950ss.20(3), 122(4) ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ/ਵਾਸ਼ਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ, ਜਾਅਲੀ ਸਬੰਧ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਏਐਫਟੀ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ (ਓਏ) ਏਐਫਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਯੋਗ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸਾਬਕਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਕਲੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ/ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਖੇਡ ਕੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ - ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ 20(3) ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1954.17- ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਧੋਖਾਧੜੀ - ਮੈਕਸਿਮ "ਨਲਸ ਕਮੋਡਮ ਕੈਪਰੇ ਪੋਟੇਸਟ ਡੀ ਇੰਜੂਰੀਆ ਸੂਆ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰੀਆ" ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ।

ਧੋਖਾਧੜੀ ਖੇਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1.1 ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਾਜਬ

ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9] [684-E-G]

1.2 ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਹੈ ਕਿ ਪਰ ਉਕਤ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਮਾਂਕਣ, ਜੋ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10, 11] [684-G-H; 685-A-B]
ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਐਮ. ਭਾਸਕਰਨ [1995] 4 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526: (1995) 4 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 100 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

1.3 ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 14, 15] [687-D-F]

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਮਦਨ ਲਾਲ ਯਾਦਵ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) [1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 785: (1996) 4 ਐਸਸੀਸੀ 127; ਰਾਮ ਸਰਨ ਬਨਾਮ IG ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, CRPF ਅਤੇ ਹੋਰ [2006] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1102: (2006) 2 ਐਸਸੀਸੀ 541; ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਬਾਬੂਰਾਓ ਬੋਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। [2015] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 745: (2015) 14 ਐਸਸੀਸੀ 497 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।
ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਗਿਰਧਾਰੀਲਾਲ ਯਾਦਵ (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 325 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
[1995] 4 ਪੂਰਕ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 11

ਸਾਬਕਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਨ੍ਹਈਆ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.]

(2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 325	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11
[2006] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1102	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 12
[2015] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 745	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 13
[1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 785	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 15

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1804 ਆਫ 2018
ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 28.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਓ.ਏ. ਨੰ. 1608 ਆਫ 2016 ਵਿੱਚ।
ਮੰਜੂਨਾਥ ਮੇਲੇਡ, ਅਨੁਜ ਸੈਣੀ, ਗੋਵਿੰਦ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਏ. ਕੇ. ਸਿੱਕਰੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਏਐਫਟੀ') ਦੁਆਰਾ 28.02.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਏਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 19.01.2009 ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ/ਵਾਸ਼ਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲਗਭਗ 6 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 08.10.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਸਬੰਧ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ। 13.03.2015 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਏ.ਐੱਫ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਓ.ਏ.. No. 773/2015 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 09.08.2016 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 09.08.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

4. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਸਮੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਏ.ਐੱਫ.ਟੀ. ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 09.08.2004 ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ, ਦਰਅਸਲ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਫੌਜ ਨੰਬਰ 14224588 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੰਬਰ ਓਂਕਾਰ ਮੱਲ ਗੁੱਜਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਏ.ਐੱਫ.ਟੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 122(4) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾ 122 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

"20. ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ।-

(1) ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਦਾ ਮੁਖੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜੂਨੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰੈਂਕਾਂ ਤੱਕ ਘਟਾਏ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਵਜੋਂ ਰੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(6) ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫ਼ਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਥਾਈ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਰੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਗ੍ਰੇਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।"

"122. ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ।-

(1) ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਾਏ

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ 1 [ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ,-

(a) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ; ਜਾਂ

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(ਏ) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।] (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਭਰੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਸਰਗਰਮ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਤਿਆਗ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਭਰੇ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਵਾਲੀਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਯਮਤ ਫੌਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

8. ਫੌਜ ਨਿਯਮਾਂ, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"17. ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

9. ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤੇ ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰ ਉਕਤ ਜਾਅਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਨਾਮਾਂਕਣ, ਜੋ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ।

11. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਐਂਡ ਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਭਾਸਕਰਨ' ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਨੌਕਰੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਅਨਿਰ ਬਨਾਮ ਗਿਰਧਾਰੀਲਾਲ ਯਾਦਵ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਮ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਆਈਜੀ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ 27 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"6. ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਓਐਮ ਨੰਬਰ 11012/7/91 ਐਸਟੀ. (ਏ) ਮਿਤੀ 19-5-1993 (ਜੀਓ ਨੰਬਰ 29 ਆਫ 1993) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਈਡਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਸੀ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਡੀਆਈਜੀ, ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੀਸੀਐਸ (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 24 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"24. ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ।"

XXX XXX XXX

8. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਤਰਕ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਡਨੇਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। [(1948) 1 KB 223: (1947) 2 ਆਲ ER 680 (CA)] ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਡਨੇਸਬਰੀ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [(1948) 1 KB 223: (1947) 2 ਆਲ ER 680 (CA)] ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ

1995 ਸਹਾਇਤਾ (4) ਐਸਸੀਸੀ 100

(2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 325

(2006) 2 ਐਸਸੀਸੀ 541

ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। (ਵੇਖੋ V. Ramana v. A.P. SRTC [(2005) 7 ਐਸਸੀਸੀ 338: 2006 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐੱਸ) 69]।)

9. ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [(2004) 2 ਐਸਸੀਸੀ 105: 2004 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐੱਸ) 350] ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: (ਐਸਸੀਸੀ pp. 116-17, ਪੈਰਾ 19)

"19. ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਤਨਖਾਹ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਝੂਠਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ, ਜੋ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਝੂਠੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।"

13. ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਬਾਬੂਰਾਓ ਬੋਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਅਲੀ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਪੈਰਾ 12 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"12. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ [ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਬਾਬੂਰਾਓ ਬੋਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰ. 5160 ਆਫ 2012, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 17-12-2013 (ਬੌਮ)] ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

14. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

15. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਐਂਡ ਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਮਦਨ ਲਾਲ ਯਾਦਵ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ "ਨੁੱਲਸ ਕੋਮੋਡਮ ਕੈਪੇਰੇ ਪੋਟੇਸਟ ਡੇ ਇੰਜੂਰੀਆ ਸੂਆ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰੀਆ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

16. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

17. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

---

*(2015) 14 ਐਸਸੀਸੀ 497

(1996) 4 ਐਸਸੀਸੀ 127

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ